

STORTINGET

Representantforslag 116 S

(2019–2020)

fra stortingsrepresentantene Åslaug Sem-Jacobsen, Kjersti Toppe, Sigbjørn Gjelsvik,
Liv Signe Navarsete, Heidi Greni og Per Olaf Lundteigen

Dokument 8:116 S (2019–2020)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Åslaug Sem-Jacobsen, Kjersti Toppe, Sigbjørn Gjelsvik, Liv Signe Navarsete, Heidi Greni og Per Olaf Lundteigen om å nedsette et uavhengig granskningsutvalg for en helhetlig gjennomgang av barnevernet

Til Stortinget

Bakgrunn

Norge som nasjon har en stolt tradisjon i å ta vare på og beskytte barn, blant annet med innføring av verdens første barnevernlov i 1896 og etablering av verdens første barneombud i 1981. Det finnes svært mye godt barnevern i dagens Norge, som hjelper og støtter familier og barn med utfordringer. Men samtidig avdekker tilsynsrapporter, utredninger og evalueringer at barnevernet ikke har evnet å levere forsvarlige tjenester. Det kan heller ikke bagatelliseres at 37 barnevernssaker er tatt inn til behandling i Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD), og hittil er Norge felt i syv av disse.

Det er svært bekymringsfullt og sterkt kritikkverdig at barn i barnevernet opplever mange flyttinger, unødig bruk av tvang, utstrakt bruk av enetiltak og manglende helsehjelp. FNs barnekomité har overfor Norge uttalt at de er bekymret over at barn kan ha blitt skilt fra sine foreldre uten at det har vært til barnets beste, bruken av tvang, adskillelse av søsken, at det er betydelige regionale forskjeller i barnevernets praksis og utilstrekkelig kommunikasjon mellom barneverntjenester og familier m.m.

Beriktiget

Forslagsstillerne viser til at det er tjue år siden Befringutvalget la frem NOU 2000:12 Barnevernet i Norge – Tilstandsvurderinger, nye perspektiver og forslag til reformer. Utredningen gav en helhetlig gjennomgang og vurdering av barnevernets forutsetninger, virkemåte, resultater og reformbehov. Befringutvalget identifiserte endrings- og fornyingsbehov og fremmet en del forslag til tiltak og endringer som var nødvendige å gjennomføre for å sette barnevernet i stand til å løse omfattende og krevende oppgaver på en tilfredsstillende måte.

Tjue år etter det omfattende utredningsarbeidet til Befringutvalget, som skulle danne grunnlaget for å forbedre og fornye barnevernet, er man i dag vitne til store og alvorlige utfordringer i barnevernet. Det gjelder kompetanse, organisering, bemanning, ressursbruk og ressursmangel, omfattende bruk av kommersielle aktører, omsorgsovertakelser på feil grunnlag, mistillit til og frykt for barnevernet, mangel på kulturforståelse og manglende rekruttering av fosterhjem.

Det er de siste årene blitt iverksatt flere tiltak og lovendringer for forbedring av barnevernet, og nye er varslet. Men forslagsstillerne mener at disse ikke løser de grunnleggende utfordringene i barnevernet, og at tiltakene ikke er tilstrekkelige. Barnevernet er et komplekst saksfelt som krever en bedre helhetstenking.

Det er nødvendig å få bedre oversikt, for deretter å systematisere og nyttiggjøre seg relevant forskning, i tillegg til det gode arbeidet som pågår i mange kommuner.

Det trengs en helhetlig gjennomgang av alle sider ved barnevernet, som vil gi overblikk og mulighet til å se hele feltet i sammenheng.

Det trengs nå en felles virkelighetsforståelse av situasjonen samt vilje til å erkjenne kritikken som er faglig forankret og har som intensjon å styrke og forbed-

re barnevernet. Det overordne målet må være å utvikle et trygt barnevern for fremtiden, med høy kvalitet og med tillit i befolkningen.

På bakgrunn av de utfordringene barnevernet står overfor, mener forslagsstillerne at det er nødvendig at det foretas en helhetlig, uavhengig og faglig gjennomgang av barnevernet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen sette ned et uavhengig granskningsutvalg som får et bredt mandat til å foreta en helhetlig gjennomgang av barnevernet og fremme forslag til forbedringer.

26. mai 2020

Åslog Sem-Jacobsen

Kjersti Toppe

Sigbjørn Gjelsvik

Liv Signe Navarsete

Heidi Greni

Per Olaf Lundteigen